

Bruxelles, 8 octombrie 2025
(OR. en)

13731/25

TELECOM 348
COMPET 993

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	8 octombrie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 723 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Strategia privind aplicarea IA

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 723 final.

Anexă: COM(2025) 723 final

Bruxelles, 8.10.2025
COM(2025) 723 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Strategia privind aplicarea IA

1. Introducere

Inteligența artificială („IA”) avansează într-un ritm fără precedent, iar capacitățile ei prefigurează remodelarea unor industrii întregi și a sectorului public¹. Dezvoltarea și adoptarea tehnologiilor IA (cum ar fi modelele avansate de IA de uz general, agenții IA, gemenii digitali și modelele de IA mici și specializate) oferă Uniunii Europene o fereastră de oportunitate irepetabilă de a stimula inovarea, de a accelera creșterea productivității și de a-și consolida puterea competitivă și suveranitatea tehnologică. În pofida unei baze industriale puternice și a unui ecosistem de start-upuri efervescent, dezvoltarea și adoptarea inteligenței artificiale în UE rămâne limitată, aceste tehnologii fiind utilizate de numai 13,5 % dintre întreprinderi și 12,6 % dintre IMM-uri² – coloana vertebrală a economiei UE.

Pornind de la Planul de acțiune privind continentul IA și de la angajamentul UE de a promova o inteligență artificială de încredere și centrată pe factorul uman, în conformitate cu Regulamentul privind IA³, strategia se axează pe valorificarea potențialului transformator al IA, servind drept catalizator pentru o mai mare integrare pe verticală. Scopul său este de a **impulsiona utilizarea IA**, în special în rândul IMM-urilor și al întreprinderilor mici cu capitalizare medie, și de a **facilita integrarea IA** pentru a spori competitivitatea industriilor europene, în special a celor mai strategice. Se urmărește **deblocarea beneficiilor societale** mai ample ale IA, de la facilitarea diagnosticării medicale mai prompte și mai precise la sporirea eficienței și accesibilității serviciilor publice, respectând în același timp principiile nediscriminării. În plus, se urmărește **consolidarea capacităților UE și atingerea excelenței în domeniul IA de avangardă**.

Pentru realizarea acestor obiective, strategia promovează o schimbare a modului în care întreprinderile și organizațiile din sectorul public abordează soluționarea problemelor. Prin aplicarea unei politici de **adoptare prioritară a inteligenței artificiale**, acestea sunt încurajate să integreze dezvoltarea IA pe baza soluțiilor europene. Atunci când utilizează IA – evaluând în același timp beneficiile și riscurile sale potențiale –, întreprinderile europene se pot adapta la impactul său transformator, inclusiv în ceea ce privește organizarea locului de muncă și nevoile de instruire. Această abordare nu numai că **ajută întreprinderile să aibă succes**, dar în plus **impulsionează dezvoltarea unei prezențe strategice europene la diferitele niveluri ale pachetele tehnologice de IA**⁴, implicând lucrătorii și sprijinind crearea unui ecosistem de IA solid și suveran la nivelul UE.

Pe baza perspectivelor obținute dintr-o consultare publică⁵ și în urma discuțiilor purtate în ultimele luni la nivelul sectorului⁶, Strategia privind aplicarea IA este structurată în jurul a trei secțiuni principale⁷:

¹ A se vedea, de exemplu, raportul Centrului Comun de Cercetare intitulat „Generative AI Outlook Report” (Raport privind perspectivele IA generative): <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/9f7e0b86-477c-11f0-85ba-01aa75ed71a1/language-en>.

² https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_eb_ai/default/table?lang=en.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1689>.

⁴ Un pachet tehnologic de IA este o colecție de tehnologii, cadre și infrastructuri care lucrează împreună pentru a construi, a implementa și a extinde sistemele de IA, facilitând utilizarea lor.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14625-Strategia-privind-aplicarea-IA-Consolidarea-continutului-inteligentei-artificiale_ro.

⁶ În ultimele luni au fost organizate 17 dialoguri sectoriale structurate și două dialoguri politice la nivel înalt: a se vedea tabelul din anexă.

⁷ Acțiunile prezentate în strategie nu aduc atingere articolelor 107 și 108 din TFUE și nici normelor antitrust relevante ale UE.

- **introducerea unor inițiative emblematic sectoriale** – pentru a încuraja utilizarea IA în sectoarele industriale esențiale ale economiei UE și în sectorul public;
- **abordarea provocărilor transversale** – pentru a sprijini adoptarea IA de către mai multe IMM-uri, a crea o forță de muncă pregătită pentru IA în toate sectoarele, a mobiliza capacităților de IA avansate și a asigura încrederea în piață;
- **instituirea unui mecanism unic de guvernare** – pentru a implementa în premieră o abordare sectorială și a promova un proces dinamic de colaborare între părțile interesate. Se va lansa totodată un Observator pentru IA care va elabora indicatori-cheie de performanță și va monitoriza evoluțiile în domeniu, impactul inteligenței artificiale și tendințele viitoare.

Strategia privind aplicarea IA este însoțită de **Strategia privind IA în știință**, care anunță inițiativa Resurse pentru știința IA în Europa (RAISE) ca inițiativă emblematică și care vizează adoptarea IA în toate disciplinele științifice. Aceasta va fi completată de **Strategia privind o uniune a datelor**, care va deschide posibilitatea utilizării unor noi surse, constând în seturi de date masive și de înaltă calitate, necesare pentru antrenarea algoritmilor.

2. Introducerea inițiativelor emblematic sectoriale

IA are potențialul de a transforma modul în care lucrează industriile, modul în care funcționează guvernele și modul în care se creează valoare în economie. Poate consolida eforturile de simplificare, stimulând astfel productivitatea și competitivitatea. În următoarele subsecțiuni sunt prezentate pe scurt inițiativele emblematic concepute pentru abordarea principalelor provocări sectoriale și pentru sprijinirea abordării strategice de adoptare prioritară a inteligenței artificiale. Inițiativele rezultă din feedbackul inițial al părților interesate colectat în urma unei consultări publice⁸, a unei cereri de contribuții⁹ și a 17 dialoguri tehnice structurate (anexa 1) cu principalii actori sectoriali.

Adoptarea Strategiei privind aplicarea IA marchează începutul unei călătorii transformatoare, care va fi adaptată și extinsă permanent pe baza contribuțiilor primite în urma aplicării mecanismului de guvernare descris în ultimul capitol al strategiei. Aceasta înseamnă că acțiunile de mai jos ar putea fi completate în viitor de noi inițiative în alte sectoare – cum ar fi cel al finanțelor, al turismului și al comerțului electronic. Pentru a operaționaliza acțiunile enunțate în strategia de față, Comisia mobilizează aproximativ 1 miliard EUR din programele sale de finanțare¹⁰, cu efecte de pârgie importante în funcție de sector.

2.1. Asistența medicală, inclusiv sectorul farmaceutic

IA promite să transforme semnificativ sectorul asistenței medicale și sectorul farmaceutic, precum și să îmbunătățească viața oamenilor și chiar să salveze vieți omenești pe tot cuprinsul UE. Ea poate ajuta la luarea mai rapidă și mai precisă a deciziilor clinice, poate reduce sarcina administrativă a profesioniștilor din domeniul sănătății, poate facilita procesele administrative

⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14625-Apply-AI-Strategy/public-consultation_ro.

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14625-Strategia-privind-aplicarea-IA-Consolidarea-continutului-inteligentei-artificiale_ro.

¹⁰ Dintre acestea, merită menționate în special programele Orizont Europa, „Europa digitală”, „UE pentru sănătate” și „Europa creativă”.

și poate îmbunătăți rezultatele pacienților pe parcursul întregului proces de îngrijire. În fața presiunii tot mai mari cu care se confruntă sistemele de sănătate, IA oferă instrumente concrete de îmbunătățire a eficienței și a calității, inclusiv în zonele îndepărtate sau insuficient deservite din care lipsesc spitalele, specialiștii sau serviciile de diagnosticare. Pe lângă asistența medicală de rutină, evidențiată în Strategia UE privind contramăsurile medicale¹¹, Comisia va promova totodată **utilizarea instrumentelor IA pentru pregătirea și răspunsul în caz de criză sanitară**, inclusiv în vederea detectării și monitorizării mai rapide a amenințărilor la adresa sănătății pentru informațiile privind contramăsurile medicale.

Totuși, gradul de adoptare a inteligenței artificiale în domeniul asistenței medicale și gradul de integrare în fluxurile de lucru clinice și în procesele administrative continuă să fie limitate și inegale la nivelul UE în ansamblu¹². Trebuie depășite bariere precum indisponibilitatea unor date de calitate, eterogenitatea infrastructurilor sau nivelul insuficient de alfabetizare, de competență și de încredere în domeniul IA al profesioniștilor din domeniul sănătății. Sunt necesare acțiuni care să impulsioneze investițiile, să încurajeze inovarea și să promoveze colaborarea transfrontalieră multidisciplinară, astfel încât sistemele de sănătate și cetățenii să se poată bucura pe deplin de beneficiile IA¹³.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în sectorul asistenței medicale, Comisia:

- **va înființa centre europene de screening avansat bazate pe IA** pentru a accelera introducerea unor instrumente inovatoare de prevenire și diagnosticare în unitățile medicale și pentru a aduce servicii de asistență medicală în zonele insuficient deservite. Inițiativa urmărește să îmbunătățească depistarea timpurie și să asigure diagnosticarea în timp util, în special în cazul bolilor cardiovasculare și al cancerului. Se va urmări o abordare care să asigure luarea în considerare a factorilor specifici de gen în screeningul și diagnosticarea bazate pe IA¹⁴. Prin implementarea soluțiilor IA, aceste centre vor contribui la validarea clinică în condiții reale și la testarea performanței pe plan local și vor genera dovezi pentru adoptarea clinică¹⁵. Rețeaua acestor centre bazate pe IA va facilita accesul la seturi de date de înaltă calitate bazate pe spațiul european al datelor privind sănătatea¹⁶, precum și pe infrastructurile digitale europene pentru imagistica în domeniul cancerului¹⁷ și pe datele genomice¹⁸; de asemenea, va sprijini testarea și validarea modelelor de IA promițătoare, inclusiv în vederea prevenției personalizate. Demersul se va baza și pe acțiunile relevante din cadrul Planului european de combatere a cancerului, al Strategiei privind științele vieții și al viitorului Plan al UE privind sănătatea cardiovasculară;

¹¹ COM(2025) 529 final.

¹² <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/9ddf7bf8-62bf-11f0-bf4e-01aa75ed71a1/language-en#:~:text=Using%20a%20mixed%20methods%20approach%2C%20entailing%20a%20literature.and%20business%20challenges%2C%20and%20social%20and%20cultural%20barriers.>

¹³ De exemplu, prin intermediul Planului european de combatere a cancerului și al Rețelei sale de expertiză în domeniul cancerului, precum și al Rețelei UE care conectează centrele oncologice integrate naționale recunoscute.

¹⁴ De exemplu, a se vedea: [Gender medicine: effects of sex and gender on cardiovascular disease manifestation and outcomes \(Medicina bazată pe gen: efectele sexului și ale genului asupra manifestării bolilor cardiovasculare și a rezultatelor\)](#) | Nature Reviews Cardiology.

¹⁵ Bazele acestui demers vor fi puse prin acțiunile finanțate în cadrul programului de lucru DEP 2025-2027 și al proiectului [COMPASS-AI](#).

¹⁶ https://health.ec.europa.eu/health-digital-health-and-care/european-health-data-space-regulation-ehds_ro.

¹⁷ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/cancer-imaging>.

¹⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/1-million-genomes>.

- **va institui o rețea europeană de expertiză privind implementarea IA în domeniul asistenței medicale**, cu scopul de a consolida orientările și cele mai bune practici. Aceasta va publica manuale de implementare, orientări – inclusiv cu privire la validarea pe plan local (performanța în practica clinică) și la monitorizarea ulterioară implementării –, precum și principii de proiectare și va pune bazele schimbului de bune practici privind implementarea IA în domeniul asistenței medicale.

În același timp, IA revoluționează și **dezvoltarea medicamentelor**, de la accelerarea descoperirii unor medicamente noi până la facilitarea monitorizării efectelor adverse. Modelarea și simularea bazate pe IA pot accelera descoperirea unor opțiuni de tratament inovatoare și pot identifica noi utilizări terapeutice pentru medicamentele existente, de exemplu pentru antibioticele noi, îmbunătățind totodată previziunile privind siguranța și eficacitatea. Astfel, datorită inteligenței artificiale, numărul brevetelor în domeniul asistenței medicale publicate anual în statele membre ale UE a fost de 20 de ori mai mare în 2024 decât în 2016¹⁹. Pentru a valorifica pe deplin potențialul IA în dezvoltarea medicamentelor, vor fi necesare progrese continue în ceea ce privește construirea unor modele fundamentale de IA solide, alături de eforturi de asigurare a fiabilității, a transparenței și a relevanței lor clinice – o prioritate deosebit de importantă pentru stimularea inovării în sectorul biotehnologiei²⁰.

Dispozitivele medicale care încorporează aplicații de IA pot genera progrese uriașe în furnizarea asistenței medicale în contextul dificultăților cu care se confruntă în prezent sistemul de sănătate, cum ar fi deficitul de forță de muncă. Este important ca UE să creeze un mediu favorabil inovării prin cadrul său de reglementare.

Pentru a sprijini adoptarea IA în dezvoltarea medicamentelor, Comisia:

- **va lansa provocarea descoperirii, cu ajutorul IA, a unor medicamente noi care să poată fi utilizate pentru a răspunde nevoilor medicale nesatisfăcute și pentru a trata boli care s-au dovedit greu de vindecat, cum ar fi boala Alzheimer sau anumite tipuri de cancer.** Câștigătorul provocării ar urma să primească acces specific la capacitățile de calcul ale fabricilor de IA, precum și sfaturi privind modalitatea de introducere pe piață a descoperirilor sale;
- **va propune acțiuni corespunzătoare pentru a raționaliza și a accelera intrarea pe piață a dispozitivelor medicale, fără a compromite siguranța.**

2.2. Robotica

Cu peste 90 000 de roboți industriali instalați în 2023 și peste 400 de producători în domeniul roboticii serviciilor, Europa se află în avangarda revoluției roboticii, denumită și „inteligenta artificială fizică”. Împreună cu excelența în domeniul mecatronicii, al senzorilor și al microcontrolerelor, integrarea IA va ajuta dezvoltatorii din UE să creeze o serie de inovații, de la roboți cognitivi la drone autonome, cu efecte ample în industria prelucrătoare, în asistența medicală, în agricultură, în apărare etc. UE are o poziție deosebit de puternică în robotica industrială, în care roboții colaborativi (denumiți și „coboți”) fac posibilă o interacțiune sigură și eficientă între om și robot și contribuie la compensarea penuriei de forță de muncă și la

¹⁹ [Study on the deployment of AI in healthcare \(Studiu privind implementarea IA în domeniul asistenței medicale\) – Comisia Europeană, 2025.](#)

²⁰ Comisia și-a asumat angajamentul pentru acest demers inclusiv în cadrul viitorului act legislativ european privind biotehnologiile, care va urmări facilitarea inovării și creșterea competitivității UE în sectoarele biotehnologiei.

diminuarea expunerii lucrătorilor la sarcini anoste sau periculoase. Totuși, dacă UE dorește să se numere în continuare printre pionierii inovării în acest segment, este imperios ca dezvoltarea viitoare a roboticii să integreze IA generativă și să adopte soluții europene.

Pentru a sprijini adoptarea IA în sectorul roboticii, Comisia:

- **va institui un catalizator al adoptării roboticii europene**, care va reuni dezvoltatorii și industriile utilizatoare pentru a accelera dezvoltarea și adoptarea de soluții europene care să răspundă nevoilor pieței. Acest lucru se va realiza în colaborare cu Asociația pentru IA, date și robotică (AI, Data and Robotics Association – ADRA)²¹. În acest context, Comisia va finanța **crearea unor fluxuri de proiecte de accelerare sectorială pentru adoptarea roboticii bazate pe IA**, punând accentul pe cazurile de utilizare cu impact major, prioritizate în strânsă colaborare cu industriile în care va avea loc utilizarea finală, astfel încât să asigure alinierea inovării la nevoile din lumea reală.

2.3. Industria prelucrătoare, ingineria și construcțiile

Industria prelucrătoare din Europa cuprinde 2,2 milioane de întreprinderi, în principal IMM-uri, angajează 30 de milioane de oameni și generează aproximativ 14 % din PIB-ul Uniunii Europene²². De la dezvoltarea de noi materiale (mai curate) până la lanțul de aprovizionare și logistică, industria prelucrătoare este formată dintr-o amplă rețea de segmente interconectate, de la industriile tradiționale și cele high-tech până la construcții sau logistică. În pofida punctelor forte ale UE în ceea ce privește producția de tehnologii medii și înalte în sectoare precum ingineria mecanică și electrică, industria chimică și utilajele, producția a fost mutată în regiuni cu costuri mai mici, ducând la scăderea competitivității și la slăbirea rezilienței și a autonomiei strategice. Potențialul transformator al inteligenței artificiale și al automatizării ar putea inversa însă această tendință.

IA poate îmbunătăți eficiența, precizia și adaptabilitatea în diferite procese de producție. O piatră de temelie a acestei transformări este utilizarea gemenilor digitali bazați pe IA, cu ajutorul cărora întreprinderile pot rula simulări complexe și scenarii ipotetice în medii virtuale. Este o soluție care se utilizează deja în toate sectoarele industriei prelucrătoare, facilitând mentenanța predictivă²³ și contribuind la proiectarea și optimizarea funcționării unor întregi lanțuri de aprovizionare, precum și a atelierelor și a principalelor fluxuri de lucru de producție aferente. Prin crearea unor modele digitale inteligente ale clădirilor, produselor, mașinilor și proceselor de fabricație, întreprinderile își pot testa, îmbunătăți și regla operațiunile înainte de a face schimbări în lumea reală.

Pentru a sprijini adoptarea IA în industria prelucrătoare, Comisia:

- **va sprijini dezvoltarea unui model de IA de avangardă și a unor agenți IA adaptați la industria prelucrătoare**. Pe baza spațiilor de date referitoare la industria prelucrătoare²⁴ și a viitoarei Strategii privind o uniune a datelor, Comisia va facilita punerea în comun a datelor între actorii industriali **prin intermediul unor terți de încredere**, astfel încât să asigure un volum suficient de date de antrenament, protejând

²¹ <https://adr-association.eu>.

²² 2024, Banca Mondială, Trading Economics.

²³ Analizarea datelor transmise de senzorii utilajelor pentru a anticipa defectarea echipamentelor înainte să se producă.

²⁴ <https://manufacturingdataspace-csa.eu/>.

în același timp proprietatea intelectuală și securitatea datelor și utilizând, după caz, laboratoarele de date din fabricile de IA;

- **va finanța realizarea unor fluxuri de proiecte de accelerare pentru adoptarea IA în industria prelucrătoare, reducând decalajul dintre laboratoarele de cercetare și implementare într-un mod mai eficace.** Aceste proiecte vor accelera dezvoltarea unor soluții de producție bazate pe IA care să răspundă nevoilor industriei, oferind sprijin permanent și asigurând evoluția acestor soluții de la laborator la un nivel ridicat de maturitate, adecvat pentru aplicațiile din lumea reală.

2.4. Apărarea, securitatea și spațiul

IA a devenit o tehnologie disruptivă critică, cu un impact profund asupra geopoliticii, a securității și a apărării. După cum s-a subliniat în **Cartea albă comună privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030**²⁵, noile tehnologii, inclusiv IA²⁶, schimbă în mod fundamental natura războiului. Se preconizează că rolul IA în domeniul apărării va crește exponențial, având în vedere interesul tot mai mare pentru aplicațiile IA cu dublă utilizare și, în special, așteptarea ca modelele de avangardă să aibă potențialul de a asigura superioritatea strategică și militară. IA poate oferi un avantaj strategic dacă este utilizată pentru vehicule fără pilot, pentru conștientizarea situației și recunoașterea tiparelor pe câmpul de luptă, pentru îmbunătățirea armelor (de exemplu a aeronavelor de luptă) sau pentru automatizarea unei părți a produselor din domeniul apărării, așa cum s-a întâmplat cu dronele. După cum s-a anunțat în Cartea albă, până la sfârșitul anului 2025 va fi prezentată o **foaie de parcurs privind transformarea apărării europene** cu scopul de a promova integrarea mai rapidă în capacitățile de apărare a tehnologiilor disruptive critice, inclusiv a inteligenței artificiale, astfel încât pregătirea europeană pentru apărare să fie finalizată până în 2030 în conformitate cu interesele și obiectivele economice și de securitate ale Uniunii.

În plus, Comisia cofinanțează capacitățile de calcul alături de statele membre, inclusiv în sinergie cu apărarea. De asemenea, prin intermediul planurilor lor naționale, statele membre pot beneficia de instrumentul „**Acțiunea pentru securitatea Europei**” (SAFE) pentru a investi în domeniile-cheie ale apărării, inclusiv în echipamente și securitate cibernetică bazate pe IA.

În plus, **Viziunea pentru economia spațială europeană**²⁷ recunoaște rolul esențial al IA în stimularea competitivității și a rezilienței sectorului spațial al UE. IA revoluționează modul în care sunt proiectate, fabricate și exploatate sistemele spațiale. În mod similar, IA este esențială pentru gestionarea viitoarelor megaconstelații de către infrastructura terestră și pentru deblocarea capacităților de modelare a volumelor mari de date spațiale. Din acest motiv, pentru a debloca întregul potențial al sistemelor spațiale ale UE, Comisia va promova, în cazurile oportune, un mediu care să faciliteze integrarea capacităților și tehnologiilor IA cu scopul de a spori performanța, eficiența și securitatea. În acest context, Comisia va sprijini dezvoltarea unor modele suverane de avangardă și a unor sisteme de IA agentică, asigurând integrarea siguranței încă din faza de proiectare.

²⁵ https://www.eas.europa.eu/eas/white-paper-for-european-defence-readiness-2030_en.

²⁶ Viitoarea foaie de parcurs privind implementarea IA în politica externă și de securitate comune și în politica de securitate și apărare comună va stabili un cadru pentru acțiuni coordonate de promovare a capacităților IA în domeniul securității și al apărării.

²⁷ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/vision-european-space-economy_en.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritara a inteligentei artificiale in sectorul aparării și al spațiului, Comisia:

- **va accelera dezvoltarea și implementarea capacităților europene de conștientizare a situației și a capacităților C2 (comandă și control) bazate pe IA** prin intermediul Fondului european de apărare (FEA), încurajând în același timp soluțiile de arhitectură deschisă cu dublă utilizare pentru securitatea frontierelor și protejarea infrastructurii critice, asigurând interoperabilitatea în sprijinul inițiativelor emblematiche din domeniul apărării, cum ar fi supravegherea flancului estic și zidul antidrone, urmărind în special integrarea caracteristicilor autonome în diferitele soluții;
- **va implementa o infrastructură europeană strategică și specifică de capacități puternic securizate în domeniul puterii de calcul** (de exemplu fabrică/gigafabrică de IA) cu scopul de a antrena modele de IA în domeniul apărării și al spațiului și de a dezvolta aplicații spațiale și de apărare bazate pe IA;
- **va sprijini asigurarea compatibilității cu IA a producției în spațiul cosmic și a operațiunilor spațiale ale UE, inclusiv pentru infrastructura orbitală și terestră**, prin tehnologii avansate de producție, robotică, calcul specific la margine/pe orbită, rețele de date spațiale, echipamente de prelucrare a semnalelor, sisteme de comandă și control.

Comisia și SEAE vor corela acțiunile prioritare menționate mai sus cu angajamentele, inițiativele și acțiunile coordonate asumate de statele membre prin procesul conturat în Foaia de parcurs privind pregătirea pentru apărare, precum și cu cadrul și inițiativele relevante menite să accelereze adoptarea IA în domeniul apărării, inclusiv prin mobilizarea FEA și a Centrului UE pentru inovare în domeniul apărării (HEDI) al Agenției Europene de Apărare.

Astfel cum s-a subliniat în **ProtectEU – Strategia europeană de securitate internă**²⁸, IA devine un instrument esențial și pentru asigurarea securității interne și a securității cibernetice, pe măsură ce statele și cetățenii se confruntă cu amenințări digitale din ce în ce mai complexe și în schimbare rapidă. Organizațiile teroriste și grupurile infracționale organizate utilizează din ce în ce mai mult tehnologiile bazate pe IA pentru a accelera ritmul și a extinde amploarea și raza de acțiune a activităților lor ilicite. Criminalitatea informatică, sabotajul și terorismul sunt combinate în atacuri hibride, în care IA este adesea exploatată de actori rău-intenționați. Este așadar necesar să asigurăm furnizarea rapidă de soluții bazate pe IA pentru securitatea internă și securitatea cibernetică. Acestea vor sprijini eforturile autorităților de îndeplinire a unor sarcini complexe de securitate, vor contribui la combaterea utilizării IA în scopuri rău-intenționate, vor detecta anomaliile, vor analiza incidentele și vor răspunde la acestea cu mai mare eficacitate. Atacurile vor putea fi identificate mai rapid, procesul decizional va fi îmbunătățit și resursele vor fi utilizate mai eficient.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritara a inteligentei artificiale în domeniul securității interne, inclusiv în sectorul securității cibernetice, Comisia:

²⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0148>.

- **va promova dezvoltarea și utilizarea de soluții bazate pe IA²⁹ în scopuri de securitate internă**, inclusiv prin sprijinirea cercetării aplicate și a inovării și prin stimularea introducerii pe piață a unor soluții de IA adaptate pentru a fi utilizate în securitatea internă;
- **va finanța proiecte de dezvoltare și implementare a unor instrumente, tehnologii și servicii de securitate cibernetică bazate pe IA** care să abordeze detectarea amenințărilor, detectarea vulnerabilităților, atenuarea amenințărilor, redresarea în urma incidentelor prin auto-reparare, analiza datelor și schimbul de date;
- **va sprijini interoperabilitatea și integrarea de încredere a inteligenței artificiale în arhitecturile, infrastructurile și supravegherea amenințărilor în materie de securitate cibernetică**, de exemplu prin intermediul centrelor cibernetice și al viitoarelor centre pentru securitatea cablurilor, precum și în mediile digitale cu dublă utilizare și în cele relevante pentru apărare.

2.5. Mobilitatea, transporturile și industria autovehiculelor

Sectorul mobilității este esențial pentru economia europeană și pentru tranziția Europei către durabilitate. Inteligența artificială este deja utilizată pe scară largă și are un impact puternic asupra sectorului, de la optimizarea traseelor la sisteme avansate de asistență pentru conducătorii auto. Tehnologiile automatizate de transport și mobilitate bazate pe IA se extind rapid la nivelul tuturor modurilor de transport. Ele îmbunătățesc fluxul de trafic, logistica și planificarea transporturilor, crescând astfel siguranța și durabilitatea mobilității. Vehiculele automatizate³⁰, de exemplu, contribuie la prestarea unor servicii flexibile și eficiente din punctul de vedere al costurilor și compensează deficitul de conducători auto³¹. Implementarea lor este frânată însă de provocările tehnologice, economice și de reglementare. Interacțiunea dintre reglementările naționale și cele de la nivelul UE complică testarea în condiții reale, omologarea și exploatarea vehiculelor automatizate, iar lipsa încrederii, accesul dificil la date de antrenament de înaltă calitate și implementarea inadecvată a infrastructurilor digitale și de transport îngreunează și mai mult adoptarea.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritara a inteligenței artificiale în sectorul mobilității, Comisia:

- **va mobiliza fabricile și gigafabricile de IA pentru a accelera dezvoltarea unor modele inovatoare de IA și a unor platforme software comune pentru sistemele de conducere automată și gestionare automatizată a vehiculelor în cadrul Alianței europene pentru vehicule conectate și autonome³²;**

²⁹ COM(2025) 349 final, Foaițe de parcurs privind accesul legal și efectiv la date pentru autoritățile de aplicare a legii.

³⁰ Termenul „vehicul” se referă la toate modurile de transport, și anume rutier, feroviar, aerian, maritim și pe căile navigabile interioare.

³¹ Centrul Comun de Cercetare, *Requirements for Inclusive Automated Vehicle Services: Insights for Vehicle and Smartphone Application Design* (Cerințe pentru serviciile incluzive care utilizează vehicule automatizate: Informații pentru proiectarea aplicațiilor pentru vehicule și telefoane inteligente), 2025, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC142261>.

³² Pe baza Planului de acțiune industrială pentru sectorul european al autovehiculelor (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?&uri=CELEX%3A52025DC0095>). Memorandumul de înțelegere dintre parteneriatele 2Zero, CCAM și BATT4EU va consolida și mai mult legăturile cu cipurile, IA și robotica. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/ro/ip_25_2090/IP_25_2090_RO.pdf.

- **va lansa inițiativa „Orașe cu ambiția condusului autonom”** pentru a accelera implementarea serviciilor operaționale, colaborând cu furnizorii europeni ca parte a bancurilor de testare transfrontaliere la scară largă anunțate în Planul de acțiune pentru sectorul autovehiculelor. Pornind de la recomandările emise de Alianța europeană pentru vehicule conectate și autonome³³, această inițiativă va pune accentul pe vehiculele autonome bazate pe IA (vehicule robotizate) și pe naveta autonomă între diverse puncte ale orașelor, prin înființarea de întreprinderi comune operaționale și prin valorificarea măsurilor de susținere a inovării enunțate în Regulamentul privind IA, referitoare la spațiile de testare în materie de reglementare și la testarea în condiții reale, care pot fi aplicate direct.

2.6. *Comunicațiile electronice*

Integrarea IA în sectorul **comunicațiilor electronice** a cunoscut o accelerare semnificativă în ultimii ani, ca urmare a cererii tot mai mari de automatizare, a optimizării rețelelor și a experienței mai bune a clienților. La nivel mondial, 65 % dintre operatori elaborează strategii în domeniul IA și testează în mod activ soluții bazate pe IA în cadrul operațiunilor de rețea și de servicii pentru clienți³⁴. IA are un potențial major, în special dacă este folosită în contextul unei gestionări mai inteligente a rețelelor și al inovării în domeniul serviciilor³⁵. Totuși, impactul său în acest domeniu este încă limitat din cauza lipsei de platforme deschise și a capacității insuficiente a dispozitivelor marginale.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în sectorul comunicațiilor electronice, Comisia:

- **va promova capacitățile UE în domeniul dispozitivelor marginale care folosesc IA**, prin furnizarea de sprijin specific în cadrul întreprinderii comune „Rețele și servicii inteligente” și al întreprinderii comune pentru cipuri;
- **va crea o platformă europeană Telco IA** (acțiune-pilot de realizare a unor stive IA în cadrul programului Europa digitală) **pentru ca operatorii de telecomunicații, vânzătorii și industriile utilizatoare** să construiască în colaborare³⁶ elemente pentru pachetele tehnologice de IA, cum ar fi straturi de mediere, inginerie a datelor, interfețe în cloud și servicii IA, eventual bazate pe surse deschise.

2.7. *Energia*

IA are potențialul de a îmbunătăți eficiența energetică de-a lungul întregului lanț valoric din economie, de la îmbunătățirea gestionării rețelei și integrarea energiei din surse regenerabile la utilizarea mai eficientă a infrastructurii existente sau la optimizarea capacităților de stocare. În cazul întreprinderilor, instrumentele IA contribuie la economisirea energiei datorită proiectării și exploatării optimizate a clădirilor și scad costul energiei ca urmare a automatizării operațiunilor de cumpărare/vânzare de energie. Nu în ultimul rând, instrumentele emergente bazate pe IA pot ajuta cetățenii și întreprinderile să își gestioneze mai bine consumul de energie

³³ Invitație deschisă de aderare la alianță: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/75555fa5-6d3c-253b-cefc-1c9b4f8daadf>.

³⁴ <https://www.gsmaintelligence.com/research/telco-ai-state-of-the-market-q4-2024>.

³⁵ Inclusiv prin intermediul dispozitivelor mobile și al tehnicii de calcul la margine.

³⁶ În conformitate cu normele UE în materie de concurență, inclusiv cu Orientările privind aplicabilitatea articolului 101 din TFUE în cazul acordurilor de cooperare orizontală.

și să compare mai ușor ofertele de vânzare cu amănuntul a energiei. În același timp, sectorul energiei este unul critic, care furnizează energia electrică necesară pentru economia digitală și centrele de date ale Europei, aflate în continuă dezvoltare.

Cu toate acestea, adoptarea IA în sectorul energetic este neuniformă. Progresul său este mai lent în domeniul gestionării rețelei, al flexibilității pe partea de consum³⁷ și al planificării infrastructurii³⁸, din cauza cerințelor stricte în materie de siguranță, a guvernantei fragmentate și a schimbului de date limitat.

Pentru a încuraja utilizarea IA pentru îmbunătățirea gestionării rețelelor și a eficienței energetice, Comisia:

- **va sprijini dezvoltarea de modele de IA care promovează prognozarea, optimizarea, geminii digitali și echilibrarea sistemului în cadrul sistemului energetic.** Aceste activități vor fi sprijinite prin mobilizarea infrastructurii cloud-calcul la margine-internetul obiectelor, a software-ului aferent și a instrumentelor bazate pe IA cu scopul de a construi o coloană vertebrală digitală a tuturor activelor din sistemul energetic, asigurând securitatea, eficiența și fiabilitatea schimbului de date în întregul ecosistem energetic.

IA îmbunătățește consumul de energie și eficiența energetică în mai multe sectoare. În același timp însă, modelele și sistemele de IA avansate consumă un volum de energie semnificativ, în special în centrele de date. Viitoarea foaie de parcurs strategică privind digitalizarea și IA în sectorul energetic va descrie mai detaliat utilizarea IA în sistemul energetic și, împreună cu Actul legislativ privind dezvoltarea tehnologiilor de tip cloud și a IA, va aborda strategii menite să asigure existența resurselor energetice necesare pentru dezvoltarea IA, de exemplu prin eficientizarea energetică a centrelor de date. În plus, este necesară o înțelegere mai bună a impactului arhitecturii algoritmilor IA asupra modelelor de consum de energie. Prin urmare, astfel cum se prevede în Regulamentul privind IA, Comisia va **adopta o solicitare de standardizare a proceselor uzuale de raportare și documentare privind impactul sistemelor de IA și al modelelor de uz general asupra consumului de energie.**

2.8. Clima și mediul

Europa este căminul a numeroase organizații de vârf în domeniul inovațiilor legate de climă și de mediu. Din 2019 până în prezent, start-upurile din domeniul IA active în aceste sectoare au atras capital de risc în cuantum de aproximativ 700 de milioane EUR³⁹. Inteligența artificială este folosită de mult timp în special pentru monitorizarea mediului, realizarea de prognoze și observarea Pământului. Ea poate optimiza sistemele de avertizare timpurie în caz de incendii, inundații, secetă sau caniculă, poate îmbunătăți răspunsul în caz de dezastre și se poate dovedi

³⁷ Flexibilitatea pe partea de consum se referă la capacitatea de ajustare a consumului de electricitate ca răspuns la semnale externe cum ar fi modificările de preț sau încărcarea rețelei. Consumatorii au astfel posibilitatea de a-și modifica, diminua sau crește consumul de energie în anumite intervale de timp, în special în perioadele de vârf, pentru a ajuta la echilibrarea rețelei și a reduce nevoia unei capacități de producție suplimentare.

³⁸ O dată la doi ani, Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică (ENTSO-E) elaborează un plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani (TYNDP) la nivelul întregii Uniuni. Mai recent, Directiva 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (Directiva privind energia electrică) mandatează operatorii de sisteme de distribuție să elaboreze și să publice periodic planuri de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție.

³⁹ <https://dealroom.co/eu-apply-ai-climate-environment>.

utilă în managementul apei⁴⁰, precum și în luarea deciziilor cu privire la reziliență și la pregătirea în domeniul climei. Există inițiative revoluționare, cum ar fi Destinația Pământ⁴¹ și platforma europeană Digital Twin Ocean⁴², care oferă simulări interactive și de înaltă rezoluție cu o putere predictivă fără precedent.

Și totuși, în ciuda acestor progrese, potențialul IA în domeniul acțiunilor pentru climă și mediul rămâne insuficient valorificat din cauza complexității științifice și tehnologice a modelării climatice și de mediu bazate pe IA, combinată cu deficiențele persistente de capacitate și competențe în rândul autorităților locale, al IMM-urilor și al societății civile. Fragmentarea ecosistemului de instrumente IA, seturi de date și servicii în domeniul climei și al mediului exacerbează și mai mult aceste provocări, îngreunând adoptarea și obținerea unui impact pe scară largă.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în sectorul climei și al mediului, Comisia:

- **va implementa un model de avangardă al sistemului terestru, bazat pe IA cu sursă deschisă**, precum și aplicații și servicii conexe bazate pe IA care să realizeze prognoze meteorologice, monitorizări ale Pământului și scenarii ipotetice mai bune, ca etapă următoare a inițiativei **Destinația Pământ**. Modelul va fi antrenat integral în fabrici de IA de pe teritoriul UE și va urma o abordare multidisciplinară care va integra diferite competențe de specialitate. Cu ajutorul acestui model, Comisia va pune la dispoziția autorităților locale și a actorilor relevanți atât gemeni digitali locali bazați pe IA (cu integrarea datelor Copernicus⁴³ deținute de UE), care vor contribui la anticiparea riscurilor și la reducerea impactului schimbărilor climatice printr-o mai bună pregătire și printr-o planificare urbană și rurală rezilientă⁴⁴, cât și servicii de îmbunătățire a gestionării dezastrilor și a ajutoarelor acordate în caz de criză.

2.9. Industria agroalimentară

IA remodelează deja producția agricolă într-o serie de domenii-cheie și poate revoluționa modul în care sunt produse alimentele, respectând mediul, clima și oamenii⁴⁵. Ea poate îmbunătăți agricultura de precizie și poate pune în mișcare roboții și utilajele folosite pentru munca pe câmp. Fermierii beneficiază deja de asistență prin instrumente de consiliere bazate pe IA, care le oferă recomandări personalizate pentru nevoile lor specifice.

Totuși, multe dintre aplicațiile destinate agriculturii de precizie nu ajung pe piață din cauza lipsei de date de înaltă calitate⁴⁶ și a unor formate convenite de comun acord sau din cauza

⁴⁰ Strategia pentru reziliența în domeniul apei, adoptată în iunie 2025, urmărește să reducă amprenta de apă, inclusiv pe cea a instalațiilor de calcul, sporind circularitatea acestora prin reutilizarea apei, prin eficientizare și prin răcire uscată.

⁴¹ <https://destination-earth.eu/>.

⁴² <https://www.edito.eu/>.

⁴³ <https://www.copernicus.eu/ro>.

⁴⁴ De asemenea, IA are un mare potențial de a sprijini punerea în aplicare a valorilor și principiilor noului Bauhaus european și de a maximiza potențialul acestora.

⁴⁵ [Viziunea pentru agricultură și sectorul alimentar Împreună pentru construirea unui sector agricol și alimentar al UE atractiv pentru generațiile viitoare](#).

⁴⁶ Un factor important pentru implementarea cu succes a inteligenței artificiale în agricultură ar fi instituirea unui sistem de identificatori unici ai fermelor, astfel cum sugerează, printre altele, cercetările efectuate în cadrul consorțiului pentru o infrastructură digitală europeană (EDIC) privind industria agroalimentară. Un alt factor important pentru succesul IA în sectorul agroalimentar este îmbunătățirea conectivității în zonele rurale.

lipsei de interoperabilitate între platformele care sunt închise sau care aparțin unui singur furnizor. În plus, adesea fermierii ezită să adopte soluții bazate pe IA din cauza lipsei de timp și de competențe, a neîncrederii în IA, a incertitudinii cu privire la răspundere și a temerii de a pierde controlul pe care îl aduce luarea propriilor decizii. În acest context, adoptarea IA în fermele europene rămâne limitată, în special comparativ cu alte regiuni⁴⁷.

Pentru a sprijini politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale în sectorul agroalimentar, Comisia:

- **va promova crearea unei platforme de IA agroalimentară care va facilita adoptarea instrumentelor și a aplicațiilor agricole specializate bazate pe IA.** Platforma va înlesni descoperirea și integrarea aplicațiilor, va spori încrederea fermierilor în aplicațiile bazate pe IA și va promova dezvoltarea cu sursă deschisă⁴⁸.

2.10. Sectoarele culturale și creative și mass-media

Potențialul inteligenței artificiale în sectoarele culturale și creative este în creștere și deschide noi moduri de exprimare a creativității. IA poate veni în ajutorul cineștilor în toate etapele de producție, optimizând procese precum crearea storyboardului și a efectelor speciale. Poate facilita descoperirea conținutului mediatic, muzical și literar existent online, diversificând consumul și generând o distribuție mai bună a veniturilor pentru creatori. Poate promova diversitatea culturală, oferind creatorilor cunoștințele și instrumentele de care au nevoie pentru a crea un conținut mai incluziv și mai divers, care să asigure accesibilitatea și includerea persoanelor cu dizabilități. Poate personaliza generarea de conținut și poate crește implicarea publicului.

De asemenea, IA vine în sprijinul patrimoniului cultural și poate fi utilizată în scopuri diverse, cum ar fi restaurarea, reconstrucția, conservarea, reutilizarea pentru producții virtuale și implicarea mai semnificativă a utilizatorilor – ceea ce, în ultimă instanță, aduce beneficii și altor sectoare conexe, cum ar fi turismul⁴⁹. În general, adoptarea modelelor IA creează oportunități valoroase de cooperare între sectoarele culturale și creative, industria jocurilor video fiind într-o poziție optimă pentru a funcționa ca principal banc de testare a inovațiilor transferabile către industrii multiple.

În ciuda potențialului său, adoptarea IA în sectoarele culturale și creative rămâne inegală⁵⁰, în parte din cauza provocărilor uzuale, cum ar fi accesul la modele etice, transparente, incluzive și de calitate înaltă, monetizarea modelelor de IA specializate, asigurarea unor surse de finanțare diverse și cultivarea competențelor avansate. În plus, sectoarele culturale și creative

⁴⁷ Un sondaj McKinsey din 2024 a constatat că doar 27 % dintre producătorii europeni utilizează algoritmi de monitorizare a producției, iar 49 % utilizează sisteme de control precis al stropirii – aproximativ jumătate din rata de adoptare observată în Statele Unite (<https://www.mckinsey.com/industries/agriculture/our-insights/global-farmer-insights-2024?com>).

⁴⁸ Eforturile vor fi sprijinite și de instrumentele existente, cum ar fi spațiul european comun al datelor privind agricultura (<https://agridataspace-csa.eu/>) și Parteneriatul privind agricultura datelor, cofinanțat prin Orizont Europa.

⁴⁹ Cu toate că nu se numără printre industriile vizate de Strategia privind aplicarea IA, turismul este un motor incontestabil al economiei europene, contribuind cu aproximativ 5 % din valoarea adăugată brută și sprijinind în mod direct peste 20 de milioane de locuri de muncă și peste 3 milioane de întreprinderi. Integrarea rapidă a inteligenței artificiale în turism, atât din perspectiva consumatorilor, cât și a operatorilor, reconfigurează modul în care funcționează acest sector. Din acest motiv, Comisia va continua să promoveze o utilizare a inteligenței artificiale în turism care să respecte practicile etice și confidențialitatea datelor, să încurajeze transparența și incluziunea și, în același timp, să stimuleze inovarea durabilă.

⁵⁰ 51 % dintre companiile de jocuri video, 39 % dintre companiile din domeniul audiovizualului și 35 % dintre societățile mass-media de știri au adoptat soluții bazate pe IA. De asemenea, 35 % dintre creatorii de muzică declară că utilizează IA pentru activitatea lor. European Media Outlook (Perspectivele industriei mass-media din Europa), a 2-a ediție, încă nepublicată, Grupul Technopolis, pe baza sondajului EMI privind întreprinderile, 2024.

sunt îngrijorate de utilizarea neautorizată a conținutului protejat prin drepturi de autor în antrenarea modelelor de IA generativă și a rezultatelor acestora, ceea ce poate avea un impact negativ asupra diversității culturale, a creativității și a pluralismului mass-mediei⁵¹. De asemenea, proeminența unor mari firme tehnologice în aceste sectoare creează o dinamică deosebit de complexă, care poate influența diversitatea culturală și capacitatea de inovare a organizațiilor mai mici.

Pentru a sprijini adoptarea IA în sectoarele culturale și creative, Comisia⁵²:

- **va promova dezvoltarea pe tot cuprinsul UE a unor microstudiouri specializate în producția virtuală bazată pe IA.** În plus, Comisia va sprijini investițiile în dezvoltarea și implementarea unor modele europene de IA axate pe narațiuni (inclusiv mediatice) interactive și imersive, precum și pe facilitarea descoperirii conținutului muzical și literar european existent online⁵³;
- **va contribui la dezvoltarea unor platforme paneuropene care să utilizeze tehnologii IA multilingve pentru a pune la dispoziția unui public mai larg știri și informații în timp real de la canale mass-media profesionale din întreaga UE.** IA va fi utilizată pentru a traduce conținutul canalelor relevante – inclusiv de radiodifuziune și televiziune – prin categorisirea, recunoașterea, analizarea din punct de vedere lingvistic și traducerea conținutului;
- **va lansa un studiu specific care să exploreze provocările de natură juridică asociate rezultatelor generate de IA,** precum și **modul în care ar putea fi utilizate măsurile de protecție tehnologice și tehnologiile de vârf, inclusiv IA, pentru a preveni și atenua riscurile de încălcare a drepturilor de autor prin conținutul generat de IA,** de exemplu prin detectarea și eliminarea acestui tip de conținut.

2.11. Sectorul public

IA are un potențial puternic de a eficientiza administrația publică⁵⁴. Un sondaj al Comisiei⁵⁵ arată că 52 % dintre administratorii publici intervievați declară că administrația lor a pus deja în aplicare cel puțin o soluție IA, iar 63 % planifică noi proiecte de IA. În mod similar, Public Sector Tech Watch (Observatorul tehnologiilor în sectorul public)⁵⁶ a înregistrat în 2024 peste 1 200 de cazuri de utilizare a inteligenței artificiale în administrațiile publice din UE. Este însă vital să existe orientări clare și aplicabile pentru implementarea responsabilă și la scară largă a soluțiilor IA, în special de către administrațiile care abia fac primii pași pe acest drum.

⁵¹ În ceea ce privește drepturile de autor, Comisia a facilitat deja elaborarea unui [cod de bune practici](#) care să detalieze normele privind IA de uz general din Regulamentul privind IA. Codul a fost aprobat ca fiind adecvat pentru demonstrarea de către furnizori a respectării obligației care le revine în contextul Regulamentului privind IA. Pe lângă aceasta și în ceea ce privește mai direct drepturile de autor, Comisia a adoptat un model de conținut care să fie utilizat pentru antrenarea inteligenței artificiale de uz general și a efectuat un studiu privind fezabilitatea unui registru al clauzelor de neparticipare în temeiul excepției privind extragerea textului și a datelor (TDM). În plus, este planificat și un studiu menit să sprijine evaluarea normelor din Directiva privind dreptul de autor pe piața unică digitală, inclusiv a excepției TDM. Mai mult, Comisia a lansat un [proces](#) de elaborare a unui nou cod de bune practici în contextul articolului 50 din Regulamentul privind IA, referitor la transparența conținutului generat de IA.

⁵² În completarea măsurilor enumerate, Comisia va propune o strategie privind IA pentru sectoarele culturale și creative, cu scopul de a se asigura în continuare că IA favorizează și sporește creativitatea umană, protejând în același timp diversitatea culturală și lingvistică a Europei.

⁵³ Acestea vor fi finanțate prin utilizarea programelor „Europa digitală” și „Europa creativă”.

⁵⁴ A se vedea, de exemplu, raportul JRC privind potențialul IA generative pentru sectorul public: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC139825> A se vedea, de exemplu, raportul JRC privind potențialul IA generative pentru sectorul public: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC139825>.

⁵⁵ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC138684>.

⁵⁶ <https://interoperable-europe.europa.eu/collection/public-sector-tech-watch>.

Potențialul tehnologiilor IA este deocamdată frânat de anumite bariere, cum ar fi fragmentarea surselor de date din sectorul public și accesibilitatea limitată a instrumentelor bazate pe IA care prezintă încredere. Ca atare, eliminarea potențialelor prejudecăți, investițiile în infrastructură și în competențe și asigurarea transparenței și a încrederii vor fi esențiale pentru integrarea cu succes a inteligenței artificiale în sectorul public.

Beneficiile pe care politica de adoptare prioritară a inteligenței artificiale le poate aduce administrațiilor publice nu se limitează la eficientizarea activității, reducerea sarcinii administrative și a birocrăției pentru întreprinderi, ci cuprind și sprijinirea dezvoltării start-upurilor din domeniul IA prin creșterea cererii de soluții de IA cu sursă deschisă create în Europa. La rândul său, acest lucru poate consolida suveranitatea UE în domeniul IA. În loc să fie tratată ca un instrument izolat, IA trebuie poziționată ca un activ strategic integrat în instituții și servicii⁵⁷. Având în vedere impactul pe care îl poate avea inteligența artificială asupra sectorului public, deci și asupra cetățenilor, este esențial să se evalueze și să se mențină securitatea, precum și autonomia operațională și suveranitatea, în strânsă coordonare cu statele membre. Comisia se străduiește să conducă prin puterea exemplului, punând în aplicare politicile interne în domeniul IA într-un mod inovator, responsabil și de încredere (anexa 2).

Pentru a promova adoptarea soluțiilor IA în sectorul public, Comisia:

- **va crea un set de instrumente IA dedicate administrațiilor publice** (inclusiv sistemului judiciar⁵⁸), care va cuprinde un registru comun de instrumente și soluții practice, reutilizabile și cu sursă deschisă⁵⁹ menite să sprijine interoperabilitatea IA⁶⁰. Acest set de instrumente va cuprinde inclusiv soluțiile IA prevăzute în Foaia de parcurs privind accesul legal și efectiv la date pentru autoritățile de aplicare a legii⁶¹. În plus, va fi lansată o traiectorie de pregătire pentru AI și interoperabilitate în sectorul public (traiectoria PAIR), cu scopul de a oferi exemple practice pas cu pas în cadrul unui parcurs al utilizatorului care va ajuta administrațiile să dezvolte servicii adaptate nevoilor specifice ale fiecăreia;
- **va accelera adoptarea unor soluții europene de IA generativă care să fie scalabile și reproductibile în administrațiile publice⁶², punând un accent special pe educație⁶³ și ținând seama de riscurile potențiale în acest domeniu.** Printre altele, va fi creat un set cuprinzător de instrumente tehnice și de politică menit să sprijine

⁵⁷ În același spirit, EDIC CityVerse, de exemplu, sprijină un ecosistem european de soluții IA avansate pentru orașe. Pentru mai multe informații, a se vedea <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/factpages/citiverse>.

⁵⁸ Acțiunile specifice vor fi anunțate în viitoarea strategie DigitalJustice@2030, care vizează eficientizarea justiției și reducerea sarcinilor administrative și a costurilor aferente, stimulând astfel creșterea economică.

⁵⁹ Cum ar fi modele de arhitectură, standarde, specificațiile pentru date și pentru IA și registre ale LLM-urilor.

⁶⁰ Acest set de instrumente va fi publicat pe site-ul [Public Sector Tech Watch](#) și, de asemenea, va fi promovat de [platforma de IA la cerere](#) ca parte a portofoliului său de resurse gata de utilizare care ajută administrațiile publice să treacă de la proiecte-pilot la o implementare operațională pe scară largă a soluțiilor IA. Traiectoria PAIR va fi pusă la dispoziție prin intermediul Public Sector Tech Watch și va fi completată de sprijinul centrelor europene de inovare digitală care vor fi antrenate în acest sens și vor sprijini eforturile de conștientizare.

⁶¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0349>.

⁶² Acestea ar urma să fie puse în aplicare prin intermediul cererii de propuneri GenAI4EU în cadrul programului „Europa digitală” (2025-2026 [DIGITAL-2025- AI- 08 - Aplicarea IA: IA generativă pentru administrațiile publice](#)). Cererea de propuneri urmărește să accelereze adoptarea unor soluții de IA generativă scalabile și reproductibile în administrațiile publice prin sprijinirea a până la patru proiecte-pilot în domeniile funcționale cum ar fi luarea deciziilor pe bază de date, optimizarea proceselor și operațiunilor interne, îmbunătățirea interacțiunilor cu cetățenii și simplificarea procedurilor juridice și administrative.

⁶³ Prin intermediul programului Erasmus+, Comisia va promova dezvoltarea de parteneriate public-privat și colaborarea cu sectorul tehnologiei educaționale (EdTech) pentru o proiectare, dezvoltare și utilizare etică a instrumentelor de inteligență artificială în educație. În plus, va încuraja implicarea mai multor părți interesate pentru a stimula adoptarea eficace și responsabilă a inteligenței artificiale în educație și formare, de exemplu prin acțiuni specifice în cadrul Centrelor pentru educație digitală.

dezvoltarea de soluții de IA generativă și agentică⁶⁴. Această acțiune va îmbunătăți calitatea serviciilor oferite cetățenilor;

- **va revizui Cadrul european de interoperabilitate** pentru a include orientări care să **faciliteze** politicile de **adoptare prioritară a inteligenței artificiale** în administrațiile publice europene.

3. Abordarea provocărilor transversale

Pornind de la ambițiile enunțate în Planul de acțiune privind continentul IA, Strategia privind aplicarea IA abordează principalele provocări transversale, urmărind extinderea dezvoltării și a integrării IA în toate sectoarele strategice ale UE și, în cele din urmă, creșterea suveranității tehnologice.

3.1. Crearea mai multor oportunități pentru IMM-urile europene

IMM-urile din Europa, care reprezintă peste 90 % din întreprinderile europene⁶⁵, se confruntă cu dificultăți în adoptarea inteligenței artificiale. Multe se tem că IA este prea complicată sau prea costisitoare. Ofertele disponibile pe piață se adresează întreprinderilor mai mari, iar IMM-urile au nevoie de soluții IA adaptate, care să țină seama de mărimea lor. De asemenea, ele au nevoie de consiliere imparțială cu privire la utilizarea soluțiilor IA potrivite. Pentru a rezolva problema, Comisia a creat centre europene de inovare digitală, în parteneriat cu statele membre. Există mai mult de 250 de centre înființate la nivel local pentru a sprijini eforturile de digitalizare ale întreprinderilor, care acoperă peste 85 % din regiunile UE⁶⁶.

Aceste centre au fost reorientate și sunt în prezent centre de experiență pentru IA. Ele vor avea rolul esențial de a crea o punte între cerere și ofertă și de a promova un pachet tehnologic de IA. Vor sprijini politica UE de **adoptare prioritară a inteligenței artificiale**, ținând seama de perfecționarea necesară a forței de muncă din cadrul IMM-urilor, și vor acționa ca punct privilegiat de acces la ecosistemul european de inovare în domeniul IA⁶⁷. Vor promova soluții europene care să impulsioneze dezvoltarea ecosistemului intern de IA multilingve al Uniunii Europene, în special pe baza surselor deschise.

Pentru a sprijini implementarea soluțiilor europene de IA, **Comisia:**

- **va lansa o cerere de exprimare a interesului prin care va invita întreprinderile europene să partajeze cu rețeaua EDIH modelele și sistemele de IA pe care le folosesc**, rețeaua putând ulterior să promoveze implementarea lor pe scară largă în toate sectoarele strategice din Europa.

3.2. Crearea unei forțe de muncă pregătite pentru IA la nivelul tuturor sectoarelor

⁶⁴ Utilizând în principal IA cu sursă deschisă realizate în Europa bazate pe GPT și a agenților conversaționali (chatboți) multilingvi.

⁶⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sbs_sc_ovw/default/table?lang=en&category=bsd.sbs.sbs_ovw.

⁶⁶ Caracteristicile și acoperirea regională a rețelei EDIH: descoperiți raportul cuprinzător | Rețeaua centrelor europene de inovare digitală.

⁶⁷ Acest deziderat se va realiza ajutând organizațiile să obțină acces la infrastructură și la hardware, facilitând accesul la date și gestionarea acestora, rulând instrumente de IA mai simple – cu costuri mici și în mod securizat – pe sisteme de cloud locale, eventual cu sursă deschisă, și oferind cursuri de instruire specifice.

Pe baza pilonului privind competențele și talentele din Planul de acțiune privind continentul IA, Strategia privind aplicarea IA urmărește să abordeze oportunitățile și riscurile apărute ca urmare a transformării IA. Integrarea tot mai mare a inteligenței artificiale în sectoarele strategice ale UE poate duce la o automatizare crescută a sarcinilor de rutină și poate promova eficiența, având totodată potențialul de a îmbunătăți practicile inovatoare, creativitatea și raționamentul cognitiv în toate profesiile, inclusiv în rândul medicilor, al profesorilor⁶⁸ și al inginerilor. Datele actuale sugerează, de asemenea, că IA prezintă deja avantaje la locul de muncă, o majoritate semnificativă a lucrătorilor europeni (67 %) declarând că IA i-a ajutat să își îndeplinească sarcinile mai rapid⁶⁹. Totuși, în același timp persistă preocupări cu privire la impactul inteligenței artificiale asupra calității locurilor de muncă și a pierderii locurilor de muncă⁷⁰.

Competențele adecvate sunt o condiție indispensabilă pentru asigurarea unei utilizări responsabile și benefice a inteligenței artificiale de către toți lucrătorii. Alfabetizarea solidă în domeniul IA ar trebui să înceapă la un nivel educațional timpuriu⁷¹ și să continue pe piața forței de muncă, prin recalificare și perfecționare.

Pentru fiecare sector al strategiei, Comisia:

- **va oferi acces la cursuri practice de alfabetizare în domeniul IA, adaptate diverselor sectoare și profiluri profesionale, prin intermediul Academiei de competențe în domeniul IA⁷², care alături de oferta proprie va agrega cursurile oferite de alte instrumente ale UE. Cursurile ar trebui să se încheie, de preferință, cu obținerea de microcertificări⁷³;**
- **va încuraja implicarea industriei în perfecționarea și recalificarea în domeniul IA, inclusiv prin intermediul **Pactului pentru competențe**⁷⁴, și va oferi acces la oportunități de formare suplimentare lucrătorilor din sectoarele în curs de restructurare sau expuse riscului de pierdere a locurilor de muncă, inclusiv din cauza IA, prin intermediul **garanției de competențe**, anunțată în Uniunea competențelor⁷⁵.**

Nu în ultimul rând, Comisia va promova utilizarea practică și adoptarea pe scară largă a cadrelor de competențe relevante, cum ar fi **Cadrul european al competențelor digitale pentru cetățeni**, care va fi actualizat până la sfârșitul anului 2025, cadrul de alfabetizare în

⁶⁸ Profesorii sunt mai expuși la IA generativă decât 90 % dintre ceilalți lucrători [[Registru publicatiilor JRC – Generative AI Outlook Report](#) (Raport privind perspectivele IA generative)]. Pentru a veni în ajutor profesorilor și al educatorilor, Comisia va oferi sprijin practic prin actualizarea Orientărilor în materie de etică privind utilizarea IA și a datelor în procesul de predare și învățare: [Orientări etice pentru cadrele didactice privind utilizarea inteligenței artificiale – Spațiul european al educației](#).

⁶⁹ [Skills empower workers in the AI revolution \(Competențele dau putere lucrătorilor în revoluția IA\)](#) | CEDEFOP.

⁷⁰ [Generative AI and Jobs: A global analysis of potential effects on job quantity and quality \(IA generativă și locurile de muncă: analiză globală a efectelor potențiale asupra cantității și calității locurilor de muncă\)](#) | [Organizația Internațională a Muncii](#).

⁷¹ Prin Foia de parcurs pentru 2030 privind viitorul educației și al competențelor digitale, Comisia va ajuta sistemele și actorii din domeniul educației să se adapteze la transformarea IA, va impulsiona alfabetizarea și cultivarea de competențe în domeniul IA în cadrul educației formale și va sprijini sectorul EdTech din Europa.

⁷² Uniunea competențelor [COM(2025) 90 final] a anunțat o revizuire a academiilor din UE cu scopul de a asigura că acestea rămân relevante pentru a răspunde nevoilor actuale.

⁷³ Microcertificările pot contribui la certificarea rezultatelor obținute în urma scurtelor experiențe de învățare adaptate. Prin Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 (2022/C 243/02), Consiliul invită statele membre să adopte o definiție și o abordare comune la nivelul UE.

⁷⁴ În contextul solicitării Comisiei privind dublarea angajamentelor asumate de acestea, ca parte a Uniunii competențelor.

⁷⁵ În conformitate și cu [Foia de parcurs a UE privind drepturile femeilor: un nou impuls pentru egalitatea de gen – Comisia Europeană](#).

domeniul IA pentru învățământul primar și secundar și alte cadre adaptate diverselor profiluri și sectoare.

Pentru sectoarele cu intensitate digitală care au nevoie de talente sectoriale în domeniul IA – cum ar fi mobilitatea, energia, mediul, sectoarele culturale și creative (inclusiv mass-media) –, **Comisia:**

- **va finanța programe de „IA pentru afaceri” (masterat executiv)** care vor pregăti profiluri hibride, cum ar fi ingineri în domeniul IA⁷⁶ cu competențe de specialitate specifice fiecărei industrii, prin intermediul programului „Europa digitală”, sprijinit eventual prin Erasmus+⁷⁷;
- **va înființa un „laborator al antreprenorilor IA”** care, pe baza inițiativelor existente (de exemplu ale EIT și ale alianțelor universităților europene)⁷⁸, **va reuni absolvenți străluciți în domeniul IA și mentori antreprenoriali** din întreprinderile existente în același domeniu care doresc să își extindă modelele sau să netezească drumul unor parteneriate viitoare.

Conștientă de implicațiile pe care le va avea inteligența artificială asupra forței de muncă și de posibilele diferențe între diversele grupuri demografice, sectoare și regiuni, Comisia **va monitoriza în mod activ impactul IA asupra pieței forței de muncă** pentru a anticipa nevoile pieței, a identifica potențialele perturbări și a sprijini elaborarea unor politici adecvate și incluzive, printre altele cu scopul de a promova tranziția competențelor și de a aborda inegalitățile structurale (de exemplu disparitățile dintre genuri și dintre generații). Rezultatele vor fi incluse în datele mai de anvergură ale Observatorului european al informațiilor privind competențele, anunțat în Uniunea competențelor.

În completarea acestei monitorizări, va fi esențială colaborarea cu angajatorii, cu lucrătorii și cu alți parteneri sociali în cadrul unui dialog deschis.

3.3. Sprijinirea IA ca factor de producție

IA devine rapid un factor de producție fundamental în economia actuală, alături de factorii de producție tradiționali, putând îmbrăca forme diferite. **Modelele de IA de uz general**, de exemplu, îndeplinesc o gamă largă de sarcini în moduri flexibile, devenind astfel baza a numeroase aplicații de IA. Modelele cele mai avansate, având în vedere capabilitățile lor tehnologice de vârf, stau la baza dezvoltării de **agenți IA**, adică sisteme de IA care pot lua decizii în mod independent și pot întreprinde acțiuni concrete. Agenții pot astfel să înțeleagă limbajul, să prezinte argumente legate de sarcini, să întreprindă acțiuni în mod autonom pentru a atinge obiective predefinite și să interacționeze cu lumea din jurul lor, orchestrând interacțiuni, inclusiv cu oamenii.

Pe lângă modelele de IA de uz general, există și **modele specializate, de mai mică amploare**, care sunt antrenate sau adaptate să exceleze în anumite domenii, cum ar fi diagnosticarea

⁷⁶ Un raport al JRC demonstrează că inginerii în domeniul inteligenței artificiale/învățării automate se numără printre profilurile profesionale cele mai căutate din domeniul IA. Consolidarea acestor profiluri, simultan cu extinderea ofertei de astfel de competențe în diferite discipline, ar putea spori gradul de penetrare a inteligenței artificiale în toate sectoarele (<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC143488>).

⁷⁷ De exemplu prin intermediul Alianțelor pentru inovare și al stagiilor pentru oportunități digitale.

⁷⁸ De exemplu, proiectul-pilot al fondatorilor de IA din cadrul EIT: <https://www.eitdigital.eu/eit-ai-founders-club-2025/>.

medicală, cercetarea juridică și contractarea prin IA, unde aceste modele oferă sprijin de specialitate în mod rapid și eficient. Aceste modele și aplicații specializate sunt produse în mod obișnuit prin distilarea/reglarea fină a cunoștințelor inițiale în arhitecturi mai simple, adecvate pentru o implementare ținută și eficientă, sau prin integrarea unor instrumente precum bazele de cunoștințe externe⁷⁹.

În plus, **gemenii digitali**, care sunt replici virtuale ale unor obiecte sau procese din lumea reală, cum ar fi o copie digitală a unei fabrici, a unei clădiri sau chiar a unui corp uman, pot fi îmbogățiți cu IA avansată pentru a contribui la prognozarea rezultatelor și la optimizarea performanței prin modelare și simulări; de asemenea, ei pot genera date sintetice, care sunt foarte utile pentru antrenarea ulterioară a inteligenței artificiale.

Progresele actuale în ceea ce privește memoria, raționamentele și comportamentul autonom netezesc drumul către **inteligența generală artificială**, înțeleasă ca o inteligență artificială capabilă să îndeplinească orice sarcină cognitivă pe care o pot îndeplini oamenii. Modelele de IA aflate la frontiera tehnologică, numite în mod frecvent IA de avangardă, se dovedesc din ce în ce mai mult a fi un activ strategic și o componentă critică a pachetului tehnologic de IA. Una dintre prioritățile UE este să se asigure că modelele europene cu capacități tehnologice de vârf consolidează suveranitatea și competitivitatea într-un mod de încredere, centrat pe factorul uman.

Pornind de la punctele sale forte – infrastructură informatică de talie mondială, talente excepționale în domeniul științei, o abordare distinctivă cu accent clar pe sursele deschise și pe siguranță, **Comisia:**

- **va lansa și va coordona o inițiativă privind IA de avangardă pentru a accelera progresul Europei în domeniul capacităților de IA de avangardă prin reunirea principalilor actori industriali și universitari din Europa și prin sprijinirea eforturilor strategice⁸⁰.** Această inițiativă va pune accentul pe deblocarea capacităților avansate prin arhitecturi de IA de vârf și date de înaltă calitate, mobilizând capacitatea de calcul oferită de fabricile și gigafabricile de IA. Pentru a încuraja colaborarea, comunitatea va fi reunită printr-o cerere de exprimare a interesului. Inițiativa va aborda blocajele ecosistemului și cererea din aval a industriei europene, sporind atât competitivitatea, cât și suveranitatea în dezvoltarea inteligenței artificiale de avangardă.

Ca parte a acestei inițiative, Comisia va lansa concursuri majore la nivelul întregii UE pentru a dezvolta modele de IA de avangardă deschise, care să fie vectori majori ai inovării. Aceste proiecte vor beneficia de acces gratuit la supercalculatoarele EuroHPC, iar modelele lor deschise vor fi puse la dispoziția autorităților publice din întreaga Europă, precum și la dispoziția comunităților științifice și de afaceri europene.

⁷⁹ **Reglarea fină** presupune adoptarea unui **model de IA de uz general** de mari dimensiuni, preantrenat, și antrenarea suplimentară a acestuia folosind **date specifice domeniului** (de exemplu juridice, medicale sau financiare) pentru a-l specializa să efectueze o anumită sarcină sau să funcționeze într-un anumit domeniu. **Distilarea** este o tehnică de compresie în care un model mai mic („elevul”) învață să imite comportamentul unui model mai mare („profesorul”), captând majoritatea capacităților acestuia într-o formă mai compactă și mai eficientă. Este o soluție deosebit de utilă pentru implementarea IA în medii cu resurse limitate (cum sunt dispozitivele mobile sau tehnica de calcul la margine).

⁸⁰ Această inițiativă va fi legată de inițiativa Resurse pentru știința IA în Europa.

Această acțiune va completa și va sprijini în continuare Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere⁸¹, care include un fond pentru extinderea întreprinderilor din Europa (Fondul „Scaleup Europe”) cu scopul de a mobiliza fonduri private pentru suveranitatea tehnologică a Europei și pentru inițiativa „Lab to Unicorn” (De la laborator la unicorn). În plus, actul legislativ privind accelerarea activității industriale va institui pârghiile necesare pentru a crește capacitatea industrială și a impulsiona piețele-pilot din UE. Adoptarea soluțiilor europene bazate pe IA de către întreaga noastră bază industrială va genera creșteri de eficiență și va moderniza modelele și ecosistemele industriei prelucrătoare.

Un pilon de bază pentru stimularea inovării în domeniul modelelor de IA avansate și al aplicațiilor de IA specializate este comunitatea de cercetare deosebit de activă a Uniunii Europene. Viitorul program-cadru pentru cercetare și inovare⁸² identifică cercetarea, dezvoltarea și implementarea modelelor IA de nouă generație și a agenților IA drept priorități strategice pentru Europa, care urmează să fie sprijinite prin actualul program Orizont Europa, precum și prin Fondul european pentru competitivitate (propus pentru următorul CFM). În acest context, este nevoie de sprijin pentru dezvoltarea unor capacități suverane în domeniul inteligenței artificiale de avangardă și al agenților IA, în care siguranța și securitatea să fie caracteristici inerente.

În paralel, este esențial să fie stimulată cercetarea aplicată în domeniul IA pentru a dezvolta tehnologii cu impact într-o mare varietate de sectoare. În acest scop, prin intermediul actualului program Orizont Europa, **Comisia va lansa o cercetare specifică privind agenții IA de nouă generație, adaptată la principalele sectoare în care urmează să fie aplicată inteligența artificială.**

În timp ce Strategia privind aplicarea IA abordează cercetarea în acest domeniu cu scopul de a promova tehnologiile IA și adoptarea lor de către toate sectoarele, **Strategia europeană privind inteligența artificială în domeniul științific**, prezentată împreună cu prezenta comunicare, pune accentul pe adoptarea inteligenței artificiale în cercetare pe tot cuprinsul Europei și în toate disciplinele științifice. Strategia prezintă acțiuni specifice de sprijinire și impulsionare a utilizării și dezvoltării inteligenței artificiale de către comunitatea științifică europeană. În acest scop, inițiativa **Resurse pentru știința IA în Europa (RAISE)** va pune în comun resursele strategice (finanțare, calcul, date și talent) pentru a împinge frontierele tehnologice ale inteligenței artificiale și a valorifica potențialul său de a ajuta la realizarea de descoperiri științifice.

RAISE se va derula în jurul a doi piloni principali: a) știința pentru IA, care va sprijini cercetarea fundamentală pentru a îmbunătăți capacitățile de bază ale inteligenței artificiale, în special pentru o IA de avangardă sigură și securizată, și b) IA în știință, care va promova utilizarea inteligenței artificiale pentru a progresa în diferite discipline științifice. În plus, RAISE va promova în mod activ interacțiunile dintre acești doi piloni, făcând posibilă evoluția simultană a inteligenței artificiale și a științei. În acest sens, Comisia va dezvolta în continuare conceptul RAISE, inclusiv structura sa de guvernare, și va lansa o etapă-pilot, explicată mai detaliat în Strategia privind IA în știință. Ca parte a acestui efort, o serie de laboratoare europene

⁸¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0270>.

⁸² Comunicarea COM(2025) 543.

de vârf în domeniul IA vor fi selectate pentru a-și uni forțele și a forma o rezervă unică de excelență în domeniu, care să contribuie la inițiativa privind IA de avangardă.

3.4. Asigurarea încrederii în piața europeană

În Planul de acțiune privind continentul IA, Comisia s-a angajat să aplice Regulamentul privind IA într-un mod clar, simplu și favorabil inovării. Interdicțiile privind practicile cu riscuri inacceptabile și obligațiile legate de modelele de IA de uz general sunt deja aplicabile. Inițiative precum Codul de bune practici privind modelele de IA de uz general⁸³, orientările Comisiei⁸⁴ și Pactul privind IA oferă claritate în ceea ce privește normele aplicabile și sprijin pentru aplicarea acestora. Și totuși, feedbackul din partea părților interesate arată că incertitudinea și lipsa de îndrumare reprezintă cele mai mari obstacole în calea punerii în aplicare a Regulamentului privind IA, încetinind adoptarea inteligenței artificiale. Ca parte a Strategiei privind aplicarea IA, Comisia își va intensifica eforturile de asigurare a conformității cu Regulamentul privind IA.

În primul rând, astfel cum s-a anunțat în Planul de acțiune privind continentul IA, Comisia a înființat **Serviciul de asistență pentru Regulamentul privind IA**⁸⁵, un centru de acces la toate informațiile relevante despre Regulamentul privind IA, de navigare prin conținutul acestuia, de înțelegere a modului în care se aplică și de primire a unor răspunsuri specifice la orice întrebare legată de punerea sa în aplicare. Serviciul constă într-o platformă unică de informare cu instrumente interactive dintre care merită menționat **instrumentul de verificare a conformității**, care ajută părțile interesate să afle dacă sunt supuse obligațiilor legale și să înțeleagă măsurile pe care trebuie să le ia pentru a se conforma.

În al doilea rând, Comisia va elabora orientări suplimentare privind aplicarea practică a Regulamentului privind IA. Mai exact, **Comisia va lucra cu prioritate la:**

- **orientări privind clasificarea sistemelor de IA ca prezentând un grad ridicat de risc;**
- **orientări privind interacțiunea dintre Regulamentul privind IA și alte acte legislative ale Uniunii, cu accent pe legislația sectorială relevantă** (de exemplu în domeniul transporturilor, al utilajelor sau al echipamentelor radio).

Ca ultim aspect, un număr semnificativ de state membre nu au înființat încă autorități naționale competente responsabile. Comisia își va intensifica demersurile de asigurare a faptului că aceste evoluții nu vor periclita punerea în aplicare cu succes a Regulamentului privind IA.

4. Instituirea unui mecanism unic de guvernare

Strategia privind aplicarea IA nu este o inițiativă descendentă, ci un efort caracterizat de incluziune. Pentru a structura un dialog continuu pe tema inteligenței artificiale și a oferi

⁸³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/contents-code-gpai>.

⁸⁴ Comisia a publicat orientări privind domeniul de aplicare al obligațiilor pentru modelele de IA de uz general, definiția sistemului de IA și practicile de IA interzise în temeiul Regulamentului privind IA.

⁸⁵ <https://ai-act-service-desk.ec.europa.eu>.

părților interesate sectoriale o modalitate de a participa activ la elaborarea politicilor în domeniul IA, **Comisia:**

- **va transforma actuala Alianță în domeniul IA într-un forum de coordonare pentru părțile interesate din domeniul aplicării IA⁸⁶ și pentru factorii de decizie.** Prin aderarea la „Alianța pentru aplicarea IA”, părțile interesate își vor putea exprima public interesul de a participa la fluxurile de lucru sectoriale, obținând acces direct la factorii de decizie pentru a discuta impactul soluțiilor de IA specifice fiecărui sector, barierele și oportunitățile aferente. Îndeplinind rolul unui **punct de intrare**, Alianța va colabora strâns cu celelalte inițiative consultative privind IA (inclusiv cu cele sectoriale, de reglementare, de cercetare și inovare), fiind complementară acestora și servind drept punte între părțile interesate și discuțiile relevante⁸⁷. Va facilita crearea de rețele între omologi și între furnizorii și utilizatorii de soluții IA, de exemplu punând în legătură un dezvoltator de instrumente de asigurare a conformității cu potențialii utilizatori. **Oficiul pentru IA**, care va fi deschis tuturor sectoarelor, universităților relevante și organizațiilor relevante ale societății civile, **va găzdui reuniuni anuale pentru a discuta politicile de inovare în domeniul IA și pentru a institui consilii sectoriale care să dezbate și să monitorizeze punerea în aplicare a strategiei.** De asemenea, cooperarea permanentă dintre Alianța pentru aplicarea IA, Consiliul IA și RAISE va ajuta rezultatele valoroase ale cercetării să progreseze în etapa de dezvoltare și pătrundere pe piața europeană;
- **va înființa un observator pentru IA⁸⁸ care va furniza indicatori solizi de evaluare a impactului inteligenței artificiale în sectoarele menționate în prezent și în cele viitoare și care va monitoriza evoluțiile și tendințele**, precum și schimbările pe care IA le poate genera pe piața forței de muncă. Pe baza activităților de monitorizare, Comisia va prezenta, în contextul deceniului digital, o propunere privind un obiectiv de investiții publice și private în domeniul inteligenței artificiale⁸⁹. Observatorul va sprijini totodată organizarea de discuții sectoriale și va fi utilizat pentru analize politice și pentru luarea deciziilor, precum și pentru informarea comunității IA și a publicului larg cu privire la evoluțiile recente din domeniu.

Consiliul IA, instituit în temeiul Regulamentului privind IA, va rămâne principalul forum de discuții cu statele membre pe teme legate de IA⁹⁰ și va fi informat periodic cu privire la activitățile Alianței pentru aplicarea IA. Prin subconfigurația privind inovarea a Consiliului IA, se vor depune în continuare eforturi de monitorizare a strategiilor naționale în domeniul IA și de **facilitare a schimbului de bune practici între statele membre, inclusiv pentru sectorul**

⁸⁶ În prezent, părțile interesate sunt asociațiile de întreprinderi sau de consumatori, organizațiile societății civile, întreprinderile, firmele de consultanță, cetățenii, instituțiile financiare, organismele guvernamentale sau publice, organizațiile de cercetare și tehnologie, partenerii sociali, universitățile/instituțiile de învățământ superior, organizațiile care reprezintă comunități religioase sau filozofice.

⁸⁷ De exemplu, va crea legături cu structura de guvernare a cercetării din cadrul inițiativei Resurse pentru știința IA în Europa (RAISE) și cu Parteneriatul european existent pentru IA, date și robotică. În plus, Pactul privind IA va rămâne un canal esențial de comunicare cu părțile interesate cu privire la aspectele de reglementare, iar Comisia va asigura complementaritatea contribuțiilor.

⁸⁸ Observatorul pentru IA va utiliza, printre altele, statisticile oficiale privind adoptarea IA de către întreprinderi din diferite sectoare economice și alte statistici privind impactul IA asupra societății, care au fost publicate deja de Eurostat și de statele membre ale UE.

⁸⁹ Odată cu Strategia privind aplicarea IA, Comisia, în strânsă colaborare cu OCDE, a elaborat o metodologie de măsurare a investițiilor publice și private în IA aliniată la abordarea strategică a Uniunii Europene în domeniul IA (https://www.oecd.org/en/publications/advancing-the-measurement-of-investments-in-artificial-intelligence_13e0da2f-en.html).

⁹⁰ **Ecosistemul de inovare în domeniul IA al Consiliului IA** va fi principalul grup de lucru care se va ocupa de implementarea Strategiei privind aplicarea IA. Activitățile legate de punerea în aplicare a **Planului coordonat privind IA** vor fi desfășurate în concordanță cu conținutul prezentei strategii. Comitetul european pentru inovare în domeniul datelor va continua să îndeplinească rolul de forum principal pentru discutarea aspectelor legate de date în sprijinul inteligenței artificiale și al cadrului mai amplu al politicilor digitale.

public. În acest context, **Comisia solicită statelor membre să își alinieze strategiile naționale privind IA la abordarea sectorială descrisă în prezenta comunicare.**

UE consideră că inteligența artificială este o tehnologie strategică la nivel mondial și se poziționează ca partener proactiv, cooperant și demn de încredere, care dorește să conducă prin puterea exemplului și să colaboreze la nivel internațional, protejându-și în același timp interesele, securitatea și valorile. Viitorul angajament internațional se va întemeia pe fundația solidă a cooperării bilaterale și a implicării active în toate forurile și inițiativele internaționale relevante în domeniul IA (G7, G20, Parteneriatul mondial pentru IA, OCDE, Consiliul Europei, Rețeaua institutelor de siguranță și securitate în domeniul IA, summiturile privind IA și sistemul ONU)⁹¹, pe care va căuta să le extindă. De asemenea, UE va continua să depună eforturi pentru asigurarea unor fluxuri transfrontaliere de date de încredere – un element esențial al dezvoltării IA – cu partenerii care împărtășesc aceeași viziune din cadrul acordurilor comerciale bilaterale și plurilaterale, precum și din cadrul G7, al G20 și al OCDE. În plus, UE sprijină tehnologiile IA care aduc beneficii societăților și urmărește politici privind IA pentru binele public⁹².

Având în vedere schimbările survenite în mediul global, importanța și necesitatea unui angajament ferm în ceea ce privește IA, inclusiv în sincronizare cu aliații noștri cei mai apropiați, sunt mai mari ca oricând și se preconizează că vor crește. Dependentele externe ale pachetului tehnologic de IA, care pot fi folosite drept ca armă și, prin urmare, pot crește riscurile de perturbare a lanțurilor de aprovizionare de către actori statali și nestatali fac ca intensificarea eforturilor Uniunii Europene să fie esențială. În consecință, UE urmărește – în strânsă colaborare cu statele sale membre – diverse linii de acțiune în materie de securitate economică, de exemplu viitoarea Doctrină privind securitatea economică, în vederea abordării acestor provocări⁹³.

Inițiativele recente ale Uniunii Europene, în special fabricile de IA și gigafabricile de IA, reprezintă o schimbare radicală în eforturile UE de consolidare a rezilienței. Aceste inițiative, împreună cu investițiile puternice și din ce în ce mai mari în domeniul IA de avangardă, sunt

⁹¹ În urma adoptării Pactului digital mondial în septembrie 2024, Comisia Europeană sprijină (i) Dialogul mondial privind guvernanta IA, organizat în cadrul Săptămânii la nivel înalt a Organizației Națiunilor Unite în septembrie 2025, inclusiv obiectivele sale de a contribui la construirea unor sisteme de IA sigure, securizate și de încredere și (ii) crearea Grupului științific independent internațional pentru IA.

⁹² De exemplu, Comisia este implicată în Centrul de IA pentru dezvoltare durabilă (<https://www.aihubfordevelopment.org/>).

⁹³ https://commission.europa.eu/document/download/4047c277-f608-48d1-8800-dcf0405d76e8_en.

importante pentru pregătirea UE. Pe lângă supravegherea menită să atenueze problemele legate de siguranță, realizată de Oficiul European pentru IA în contextul Regulamentului privind IA, UE cooperează cu alți actori de la nivel internațional pentru a-și uni forțele și a combate pericolele generate de utilizatorii rău-intenționați. Uniunea își va pune în valoare atuurile și punctele forte strategice – cum ar fi talentele, cercetarea, forța industrială (inclusiv datele industriale) și ampla sa piață unică, reglementată de norme uniforme –, va construi pe baza lor și le va extinde la nivel internațional ca parte a ofertei sale tehnologice, propunându-și să construiască parteneriate și alianțe în întreaga lume, astfel cum se indică în recenta Comunicare comună privind o strategie digitală internațională pentru UE⁹⁴. Se va acorda o atenție deosebită potențialului de integrare a inteligenței artificiale și colaborării reciproc avantajoase cu țările candidate și cu vecinii cei mai apropiați, care vor deveni asociați ai punerii în aplicare a strategiei.

5. Concluzie

Strategia privind aplicarea IA este concepută pentru a sprijini industriile și sectorul public să înțeleagă mai bine ce poate face inteligența artificială, în ce domenii se dovedește eficace și cum poate aduce un avantaj competitiv. Organizațiile sunt încurajate să acorde mai multă importanță inteligenței artificiale în eforturile lor de soluționare a problemelor. Prin acțiunile de politică transversale și sectoriale pe care le propune, strategia oferă un model menit să sprijine implementarea și extinderea soluțiilor IA relevante. Prin instituirea unui mecanism unic de guvernare, strategia încurajează dialogul între factorii de decizie și diferitele comunități sectoriale. Prin conectarea și consolidarea instrumentelor legate de IA, ea servește drept model pentru adoptarea și integrarea deplină a inteligenței artificiale în sectoarele strategice ale UE, ducând la consolidarea continentului IA.

⁹⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/joint-communication-international-digital-strategy-eu>.